
JOHAN BÉLA ORSZÁGOS EPIDEMIOLÓGIAI KÖZPONT

Epinfo

VRONY 2002	585
Fertőző betegségek adatai	588

Epidemiológiai Információs Hetilap

HAZAI INFORMÁCIÓ

VELESZÜLETETT RENDELLENESSÉGEK ORSZÁGOS NYILVÁNTARTÁSA (VRONY) 2002. ÉVI JELENTÉSÉNEK ÖSSZEFOGLALÓJA

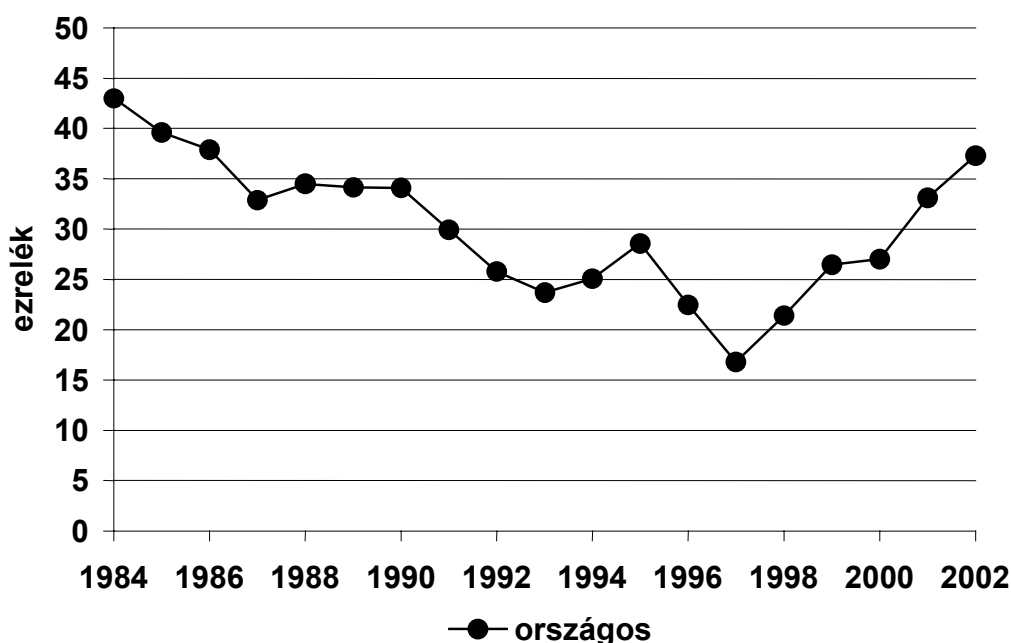
A **veleszületett rendellenességek** jelentős számuk és az állapot súlyossága miatt komoly **népegészségügyi problémát** jelentenek. Előfordulásuk a szülések közel 6%-ában várható, ami hazánkban évente mintegy 6000 újszülöttet, csecsemőt, valamint fejlődési rendellenesség miatt terhesség-megszakításra került magzatot érint. A csecsemőhalálozás és magzati mortalitás jelentős részéért felelősek, de az életben maradtak esetében jelentkező egészségügyi, gazdasági és pszichológiai problémák sokasága és súlyossága is jól ismert. Mindezek miatt lényeges, hogy megfelelő adatbázis álljon rendelkezésre a születési rendellenességekről a széles körű epidemiológiai elemzésekhez.

Az OEK Humángenetikai és teratológiai osztályán működő **Veleszületett Rendellenességek Országos Nyilvántartása (VRONY)** átfogó és részletes adatokat tartalmazó rendszer a veleszületett fejlődési rendellenességgel született újszülöttekről, csecsemőkről és magzatokról. Az 1970-ben létesített **nyilvántartás célja**: az egyes fejlődési rendellenességek gyakoriságának meghatározása; az ellátásra szoruló károsodott személyek számának ismerete (az orvos-egészségügyi és szociális ellátás tervezéséhez nyújt segítséget); az egészségügy szereplőinek informálása, motiválása; a döntéshozók figyelmének felkeltése; a prenatális szűrések hatékonyságának elemzése; a megelőzés elősegítése; alapadatok szolgáltatása a tudományos kutatás számára; valamint nemzetközi együttműködésben való részvétel.

A veleszületett rendellenességek bejelentését jogszabály írja elő (az 1997. évi XVII. törvény az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről 16. § módosítása, a 2004. évi XXVI. törvény 41. §-a). **A VRONY** az előző évben regisztrált **veleszületett ártalmakról** minden évben **jelentést** készít, amely a közeljövőben internetes honlapon is megtekinthető a <http://info.antsz.hu/oek.htm> web-helyen. A 2002-es évben tapasztalt eredményekről az alábbiakban adunk rövid összefoglalót:

Az elmúlt években az ÁNTSZ vezetőivel, az adatszolgáltató orvosokkal tartott személyes konzultációk eredményeképpen, valamint az ország egész területén kialakított **területi képviselői rendszer** létrehozásával **évről-évre növekszik a fejlődési rendellenességek bejelentési aránya**, amit a grafikon meredeken emelkedő értékei is jól érzékeltetnek (ábra).

A veleszületett fejlődési rendellenességek bejelentésének országos trendje

A **2002-ben észlelt 37,3 ezrelékes** veleszületett rendellenesség gyakoriság több mint kétszerese az 1997-es, mélypontot jelentő minimum értéknek (16,8‰). **A 2000. évhez viszonyítva (27,1 ezrelék) mintegy 10 ezrelékkal, az előző (2001.) évhez viszonyítva (33,1‰) pedig további 4 ezrelékkal nőtt a bejelentések országos aránya.** Abszolút számokban érzékeltetve az adatszolgáltatás javulását, elmondható, hogy – a csökkenő születésszám ellenére – az elmúlt évhez viszonyítva közel **400 esettel több** fejlődési rendellenességről érkezett bejelentés.

A 2004-ben megbízott **területi összekötő munkatársak** segítségével a jövőben a bejelentés alapminősége magasabb szintre emelhető, a bejelentők és a központ közötti kapcsolat személyesebb jelleget kap és gyorsabb reagálás valósítható meg az esetleges tér- és időbeli halmozódások észlelésekor.

2002-ben összesen 3634 fejlődési rendellenességet jelentettek a VRONY-ba. Az egyes fejlődési rendellenesség-típusok előfordulását elemezve leggyakoribbak a

- komplex szív- és érrendszeri rendellenességek (293 eset: 3,01‰),
- pitvari sövényhiány (284 eset: 2,92‰),
- hypospadiasis (232 eset: 2,38‰),
- nem azonosított többszörös fejlődési rendellenességek (219 eset: 2,25‰),
- le nem szállt here (176 eset: 1,81‰),
- kamrai sövényhiány (175 eset: 1,80‰),
- haemangioma (172 eset: 1,77‰),
- Down-kór (161 eset: 1,65‰),
- veleszületett, nem daganatos anyajegy (110 eset: 1,13‰),
- csípő veleszületett dislocatiója (109 eset: 1,12‰),
- dongaláb (105 eset: 1,08‰),
- vesemedence és húgyvezeték egyéb, elzáródással járó rendellenességek (105 eset: 1,08‰).

Bizonyos fejlődési rendellenesség-csoportok esetén a prevalencia értékek megközelítik, vagy esetleg el is érik a várt értéket, (pl. nem azonosított, többszörös fejlődési rendellenességek, Down-kór, hypospadiasis, ill. szívfejlődési rendellenességek). Néhány fejlődési rendellenesség (pl. veleszületett hypertrophiás pylorus stenosis, szemfejlődési rendellenessége) esetén a várt gyakoriságotól való elmaradás elsősorban a **bejelentés hiányára** vezethető vissza.

A terhességek kimenetele szerint történő osztályozás alapján elmondható, hogy 2002-ben az összes bejelentett eset 91,66%-a élve jött a világra. Az összes eset 0,17%-a spontán elvetélt magzat volt. A magzati halálozások túlnyomó részét a prenatalisan felismert rendellenességek képezték, amelyek az összes rendellenesség 7,76%-át alkották.

A VRONY bejelentések szerint a **prenatalis diagnosztika** az alábbi esetekben volt a leghatékonyabb:

- koponyahiány (26/30 eset: 86,7%),
- kopoltyúív származékok rendellenességei (16/23 eset: 69,6%),
- nyitott gerinc (24/36 eset: 66,7%),
- egyéb kromoszóma-rendellenességek (33/51 eset: 64,7%),
- agysérv (5/8 eset: 62,5%),
- nyitott hasfal (12/20 eset: 60,0%),
- vízfejűség (18/20 eset: 90,0%),

- egyéb, nem azonosított szindrómák (13/39 eset: 33,3%).

A leggyakoribb kromoszóma-rendellenességet jelentő Down-kór magzati diagnosztikája (39,1%) messze elmarad a kívánatostól, a bejelentett 161 esetből 95 (59,0%) szüléssel végződött. A nem azonosított, többszörös fejlődési rendellenességek 10,7%-át diagnosztizálták magzati korban. A húgyrendszer fejlődési rendellenességei esetében a prenatalis diagnosztika hatékonysága kismértékűnek ítélnélhető, mivel adataink szerint a tömlős vesét 3,6%-ban, a vesehiányt 6,9%-ban ismerték csak fel a születés előtti életben. A szívfejlődési rendellenességek mindössze 0,9%-át (1,78%) diagnosztizálták magzati korban.

A bejelentési fegyelem javítására irányuló erőfeszítéseinknek köszönhetően a regisztrált rendellenességek aránya 2002-ben nemcsak elérte, de meg is haladta az európai átlagot. Ez azért is fontos, mivel a **magyarországi regiszter 2003-tól teljes jogú tagja lett** az Európai Unió támogatásával fenntartott veleszületett rendellenességek európai regiszterének, az **EUROCAT-nek** (European Surveillance of Congenital Anomalies). Az új helyzet jelentős kötelezettség-vállalással is jár, ami a felügyeleti rendszerben való aktív közreműködés mellett különböző kutatási projekteknél való részvételt jelent. Emellett a VRONY korábban kialakított adatfeldolgozási rendszerét a EUROCAT által meghatározott feltételek szerinti módosítottuk. Az **Európai Unióhoz való csatlakozás után alapvetően fontos**, hogy a hazai adatok megfeleljenek az adatminőségi minimum-feltételeknek.

A tájékoztatást adta: dr. Météki Júlianna osztályvezető
OEK Humán genetikai és teratológiai osztály

A HAZAI JÁRVÁNYÜGYI HELYZET ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

A **2004. november 8-14.** közötti időszakban a bejelentett fertőző megbetegedésekre vonatkozó adatok alapján az ország járványügyi helyzete az alábbiakban foglalható össze:

Az **enterális fertőző betegségek** közül a **salmonellosisok** száma a harmadával, a **campylobacteriosisok** és az **enteritis infectiosa** eseteké mérsékelten emelkedett az előző hetihez képest. A heti adatokat tekintve a salmonellosis és a campylobacteriosis járványügyi helyzete kedvezőtlenebb volt, mint az 1998-2002. évek azonos hetében. Az enteritis infectiosa esetek száma mérsékelten haladta meg az előző év azonos hetében regisztráltat, és 40%-kal volt több, mint az 1998-2002. évek 47. hetét jellemző medián. A bejelentések 16%-a Jász-Nagykún-Szolnok megyéből származott, ahol az előző két hétben két igen kiterjedt gastroenteritis járvány alakult ki, egyenként 80-100 megbetegedéssel.

A **vírushepatitisek** előfordulása nem változott lényegesen az előző hetihez képest, a bejelentések száma jóval alatta maradt a korábbi évek azonos hetében regisztráltak. A 11 közül 10 megbetegedés a fővárosban illetve Borsod-Abaúj-Zemplén megyében fordult elő.

A **légúti fertőző megbetegedések** száma nem változott lényegesen az előző hetihez képest, **pertussis-t**, **morbillit** és **rubeolát** nem jelentettek. A **varicella** járványügyi helyzete a korábbi évekéhez hasonlóan, a **scarlatina** helyzete a korábbi időszakénál kedvezőbben alakult.

Az idegrendszeri fertőző megbetegedések száma csökkent a 46. hetihez viszonyítva, a **meningitisek** előfordulása nem tért el az előző évek azonos hetében regisztrálttól. A megfigyelt időszakban hét **encephalitis infectiosa** eset került a nyilvántartásba, szemben a korábbi évek azonos hetét jellemző egy esettel. Egy megbetegedést a **kullancsencephalitis vírus** okozott.

Nem változott lényegesen a **Lyme-kór** bejelentések száma az előző hetihez képest, a betegség járványügyi helyzete kedvezőtlenebb volt, mint a korábbi évek azonos hetében. A 19 eset 12 területen fordult elő.

EGÉSZSÉGÜGYI MINISZTERIUM
Eng.sz.: 87104/1975

MINISTRY OF HEALTH
OF THE HUNGARIAN REPUBLIC

A tárgyhéten rögzített fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Cases of notified communicable diseases recorded current week in Hungary (+)

47/2004.sz.heti jelentés (weekly report)

(2004.11.15 – 2004.11.21.)

Betegség Disease	a 47. héten (week)			az 1 – 47. héten (week)		
	2004.11.15- 2004.11.21.	2003.11.17- 2003.11.23.	Medián 1998- 2002	2004.	2003.	Medián 1998- 2002
Typhus abdominalis	-	-	-	-	-	1
Paratyphus	-	-	-	-	-	-
Salmonellosis	194	86	158	4603	6216	7815
Dysentheria	5	9	11	148	128	369
Dyspepsia coli	-	-	3	49	79	113
Egyéb E.coli enteritis	2	3	1	47	71	83
Campylobacteriosis	155	143	134	5502	5515	5684
Yersiniosis	-	2	3	52	74	85
Enteritis infectiosa	884	803	635	32343	37372	32154
Hepatitis infectiosa	11	22	32	753	849	916
AIDS	-	-	-	13	23	22
Poliomyelitis	-	-	-	-	-	-
Acute flaccid paralysis	-	-	1	14	15	11
Diphtheria	-	-	-	-	-	-
Pertussis	-	-	-	36	17	1
Scarlatina	85	80	147	2574	1575	4447
Morbilli	-	-	-	2	3	8
Rubeola	-	1	2	53	74	117
Parotitis epidemica	5	3	6	174	178	248
Varicella	812	828	768	42286	31727	33678
Mononucleosis inf.	38	38	29	1212	1322	1201
Legionellosis	-	2	1	69	109	34
Meningitis purulenta	5	4	5	220	232	228
Meningitis serosa	2	3	2	103	126	146
Encephalitis infectiosa	7	1	1	154	118	106
Creutzfeldt-J.-betegség	-	-	•	8	10	•
Lyme-kór	19	9	14	1104	1123	997
Listeriosis	-	-	-	8	7	4
Brucellosis	-	-	-	-	1	3
Leptospirosis	2	-	2	33	30	67
Tularemia	-	-	2	21	37	81
Tetanus	-	-	-	1	5	9
Vírusos haemorrh. láz	-	1	-	5	4	6
Malaria*	-	-	-	5	8	14
Toxoplasmosis	4	4	6	102	144	219

(+) előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

(*) importált esetek (imported cases)

(•) nincs adat (no data available)

A statisztika készítés ideje: 2004.11.23

A „Johan Béla” Országos Epidemiológiai Központ (OEK) kiadványa.

A kiadványban szereplő közlemények szakmai egyeztetést követően jelennek meg, ennek megfelelően az országos jellegű összeállítások, illetve a szerkesztőségi megjegyzésben foglaltak az Országos Epidemiológiai Központ és az országos tisztifőorvos szakmai véleményét és javasolt gyakorlatát tartalmazzák.

A kiadványt a „Johan Béla” Országos Közegészségügyi Intézet és a Centers for Disease Control and Prevention (CDC) a Magyar-Amerikai Közös Alapnál elnyert pályázat által biztosított együttműködés révén fejlesztették ki.

Az **Epinfo** minden héten pénteken kerül postázásra és az Internetre.

Internet cím: www.antsz.hu/oe

A kiadvánnyal kapcsolatos észrevételekkel, közlési szándékkal szíveskedjék az **Epinfo** főszerkesztőjéhez fordulni:

„Johan Béla” Országos Epidemiológiai Központ

1966 Budapest, Pf. 64. Telefon: 476-1153, 476-1194

Telefax: 476-1223

E-mail: epiujzag@oek.antsz.hu

A heti kiadványban szereplő anyagok szabadon másolhatók és felhasználhatók, azonban a kiadvány forrásként való használatánál hivatkozni kell az alábbi módon: Országos Epidemiológiai Központ. A közlemény címe. Epinfo a megjelenés éve; a kiadvány száma:oldalszám. (Pl.: Országos Epidemiológiai Központ. 10 éves az Epinfo. Epinfo 2003;1:1-2.)

Országos tisztifőorvos:

dr. Bujdosó László

Epinfo szerkesztősége

Alapító főszerkesztő: dr. Straub Ilona

Főszerkesztő: dr. Melles Márta

Főszerkesztő helyettes: dr. Csohán Ágnes

Olvasószerkesztő: dr. Krisztalovics Katalin

Szerkesztők:

dr. Böröcz Karolina

dr. Hermann Dóra

Lendvai Gyuláné

Technikai szerkesztő:

Kissné Sponga Zsuzsanna

Nyomda vezetője:

Vizinger Ferenc

ISSN 1419-757X